

Я. М. Нусейр, М. Ю. Троян

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ, ЇХ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Розглянуто стан ресторанного бізнесу в Сумській області. Досліджено заклади громадського харчування та їх особливості. Висвітлено статистичні дані бізнесу в області та перспективи його подальшого розвитку.

Ключові слова: *заклад громадського харчування, ресторанний бізнес, ресторан.*

The state of the restaurant business in the Sumy region is considered. Public catering establishments and their features have been studied. Statistical data of business in the region and prospects for its further development are highlighted.

Keywords: *catering establishment, restaurant business, restaurant.*

Ресторанний бізнес – це галузь, яка є однією серед основних жилок наповнення бюджету регіону та країни в цілому. В сучасних умовах індустрія гостинності впливає на економіку та її розвиток надає великий ринок робочих місць. Ефективний розвиток економіки регіону, збільшення надходжень до бюджету, зменшення безробіття, покращення життєвого рівня населення на пряму залежить від діяльності ресторанного бізнесу. Тому метою роботи є дослідження функціонування закладів харчування, їх стан та перспективи в Сумській області.

Дослідженням цієї теми займалися такі науковці, як: В. В. Архипов, К.Л. Багрій та інші.

В останнє десятиліття діяльність із забезпечення стравами та напоями в Україні набула зростання (рис.1).

Рис. 1. Тенденції зміни кількості закладів із забезпечення стравами та напоями в Україні за 2010-2020 роки [4]

Як видно з рис.1, кількість закладів із забезпечення стравами та напоями в Україні в 2010 - 2020 роках розвивалась стрімкішими темпами. Протягом досліджуваного періоду тільки в 2011 році число закладів суттєво скоротилось. в наступні роки, їх кількість поступово зростала, розвинувши мережу із 33186 од. в 2011 році до 63329 в 2020 році. Тобто, завдяки сприятливій кон'юктурі ринку кількість підприємства ресторанного господарства зроста майже вдвічі [4].

За три місяці з початку війни в Україні працювало 68% від кількості закладів, які були відкриті в лютому 2022-го. Водночас кількість нових вакансій і виручка закладів громадського харчування на заході країни та в деяких центральних областях уже сягнула показників, які були до повномасштабного вторгнення. У Сумській області виручка становила лише 54% від показників, які були до 24 лютого [1].

Сумська область в своєму арсеналі має 174 заклади харчування, серед яких представлені ресторани, кафе, бари та паби. Міста з найбільшою кількістю закладів – м. Суми та м. Ромни, а найменша кількість зосереджена в м. Шостка (рис.2) [3, 5].

В обласному центрі – Сумах розвиток ресторанного бізнесу більш розвинений. Тут зосереджено 88 закладів харчування, не враховуючи тих, що є частинами торгових центрів таких як «Мануфактура», «Лавина», «Атріум» та готельних комплексів,

розміщених в місті. Серед яких 41 ресторан, 39 кафе, 6 пабів та 2 броварні. Кожен заклад унікальний та представляє різноманіття видів кухонь. Серед кухонь які представлені є європейська та українська, італійська, грузинська, французька, японська та китайська та інші [3].

Рис. 2. Кількість закладів громадського харчування в Сумській області [3, 5]

Пандемія коронавірусу, стрімкі зміни економіки та війна в період від 2019 – 2023 роки суттєво вплинули на ресторанний бізнес області. За 2020 рік відкрито 179 нових та відновлено роботу 11 підприємств роздрібної торгівлі (відповідно 178% та 120% до річного завдання), закладів ресторанного господарства – відповідно 37 та 1 (167 % та 40 % до річного завдання), відкрито 25 нових закладів побутового обслуговування населення на 57 робочих місць (112 % до річного завдання).

Протягом січня-травня 2021 року в області відкрито та відновлено роботу 69 підприємств роздрібної торгівлі (-3 підприємства проти відповідного періоду 2020 року), 14 закладів ресторанного господарства (+6), 15 закладів побутового обслуговування населення (-4) [7].

Не зважаючи на все це в місті Суми відкрились нові заклади. Серед них : ресторан «East West» в якому готують їжу на відкритому вогні та крафтове пиво; нетипове кафе «SOLODKava», яке поєднало в собі класичну кав'ярню та пивоварню; гастробар «Просто», в якому можна скуштувати різні страви та відвідати концерт чи стенд-ап виступ; ресторан «The Сад», який спеціалізується на європейській та східній кухні; бар «Соборна 33» де можна замовити різні види коктейлів; кафе «Корнер 59/4» з ігровою зоною для дітей та цікавим інтер'єром; віскі-бар «Shokk»; пивний паб «Альо Паб»;

майстерня суші «Креветка», яка в меню має великий асортимент видів суші; кав'ярня-бар «Bradbury» та кав'ярня «Зебра» [2]. Усі заклади по своєму цікаві та можуть скласти конкуренцію закладам інших областей.

Дослідники сучасного ресторанного бізнесу проаналізували сто ресторанів та обрали серед них найкращі. Кожного року конкуренція між ними збільшується завдяки впровадженню інновацій, введенню нових тенденцій як всередині, так і зовні аби зацікавити якомога більшу кількість клієнтів. Йдучи в ресторан люди прагнуть побачити щось нове, щось унікальне.

Серед ста ресторанів України в 2020 році найкращими обрали два ресторани м. Суми – «La Spezia» і «Sazha: wine & meat», а в 2021 році у список увійшов лише один ресторан – «Sazha». Цей ресторан зміг не втрачати позиції найкращого завдяки якості їжі та гарному сервісу [8,6]. В місті є також і інші заклади, які варті уваги та гідні приймати участь в змаганні серед найкращих.

За останні роки розвиток ресторанного бізнесу набув зростання, збільшується кількість закладів, їх різноманіття, удосконалюється робота закладів та вводяться інновації. Період коронавірусу та останній рік 2023 – рік війни досить сильно вплинули на ресторанне господарство. Адаптація в кризових умовах, які сталися в країні, підприємствам потрібні інноваційні рішення в управлінні, у сферах виробництва та торгівлі, запровадження новітніх технологій та цифровізації, які б допомогли вести діяльність, отримувати дохід без загроз здоров'ю та життю працюючого персоналу та відвідувачів.

Ресторани впливають не тільки на розвиток туризму, а і на розвиток економіки в регіоні. Сумщина насичена закладами харчування, але не зважаючи на це є те, що потрібно вдосконалювати.

Висновки. Отже, нами проведено дослідження наявних закладів громадського харчування в Сумській області та охарактеризовано їх стан і перспективи подальшого розвитку.

Список використаних джерел

1. Виручка кафе та ресторанів у деяких регіонах України. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/food/food-news/326329-viruchka-kafe-ta-restoraniv-v-deyakh-regionah-ukrayini-vzhe-dosyagla-pokaznikiv-do-24-lyutogo>
2. Віскі-бар, паб і майстерня суші: заклади, які відкрилися в Сумах у 2022 році. URL: <https://cukr.city/city/2023/zaklady-2022/>
3. Де поїсти. URL: <https://visit.sumy.ua/eatdrink/>
4. Звіти Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Дата звернення 10.04.2023)

5. Ресторани Сумської області. URL: https://www.tripadvisor.ru/Restaurants-g2693141-Sumy_Oblast.html
6. Список 100 найкращих ресторанів України 2020 року. URL: <https://life.nv.ua/ukr/food-drink/top-100-naykrashchih-restoraniv-ukrajini-2020-roku-novini-ukrajini-50112536.html>
7. Стратегічний план розвитку системи професійної (професійно-технічної) освіти Сумської області до 2027 року. URL: http://sm.gov.ua/images/docs/dostup/73_22.pdf
8. ТОП-100 закладів України. Рейтинг НВ. URL: <https://cukr.city/city-news/2021/sazha-u-top-100/>